

Norrköping den 30 april 2021

Östsvenska Handelskammaren, ÖHK, lämnar följande yttrande angående Utvecklingsstrategi för Östergötland, diarienummer RS 2017-505

Östsvenska Handelskammaren är en politiskt obunden medlemsorganisation för näringslivet i Östergötland, Sörmland och på Gotland. Vi arbetar på uppdrag av och för våra drygt 800 medlemsföretag för tillväxt, utveckling och ökad attraktionskraft i hela regionen och med särskilt fokus på tillväxtstråket East Sweden, som sträcker sig längs kusten från Stockholm ner till Linköping med omnejd.

ÖHK ser att ökad tillgänglighet mellan arbetsmarknadsregionerna, men också med omkringliggande regioner och den internationella marknaden, skulle förbättra förutsättningarna i regionen.

Östsvenska Handelskammaren lämnar följande synpunkter:

ÖHK framför våra synpunkter utifrån våra medlemsföretags bästa samt utifrån främjandet av näringslivets förutsättningar i stort.

- **Vår samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans:**

ÖHK delar hållningen till utvecklingsstrategin så som den är formulerad i förordet, det vill säga *en gemensam målbild och vägvisare för arbetet med hållbar utveckling i Östergötland*, liksom det centrala i att *utveckling innebär förändring* och för det krävs *mod*.

Om intentionen med utvecklingsstrategin är att den ska omfatta och "tillhöra" alla som bor och verkar i Östergötland, är det viktigt att alla – invånare, offentliga som privata aktörer, näringslivet och civilsamhället – faktiskt också omfattas och tillåts att bli engagerade i arbetet för att nå den gemensamma målbilden. Här anser ÖHK att strategin lämnar en del att önska.

Ett konkret exempel

Bristen på inkludering syns i listan på aktörer på s. 29 där "Näringsliv" och "Idéburen sektor" kommer som nummer 8 och 9 samt är de enda av 10 nämnda aktörer som inte representerar Myndighetssverige. Det kan uppfattas som en olycklig signal om hur Regionen ser på världen

och vilka aktörer som driver samhällsutveckling. Urvalet och syftet bör ses över i sin helhet, till att börja med bör *det regionala näringslivet* stå i bestämd form och komma högre upp på "listan" över centrala aktörer i Östergötland.

Vi tror också att fler skulle kunna ta till sig och känna sig manade att bidra till att nå målbilden, om målen var spetsigare och mer tydligt formulerade.

Därtill bör Regionen fråga sig hur man som organisation kan och bör främja det regionala näringslivet och civilsamhället. Samtidigt som Regionen är en politiskt styrd och skattefinansierad organisation med sjukvård som främsta uppdrag, är Regionen den enda offentliga institution (jämte länsstyrelsen, som har helt andra uppdrag) som är tillräckligt nära befolkningen i kommunerna och samtidigt har kapacitet att samordna välfungerande samverkan över gränserna. Regionen har det regionala utvecklingsansvaret – då måste organisationen också axla det ansvaret, visa handlingskraft och *mod* för att få mandat och legitimitet för att laga den *förändring* som krävs för *utveckling*.

ÖHK delar och uppskattar Regionens uttryck för att närheten till Stockholmsregionen är en styrka för vår region. Det visar på en sund inställning till omvärlden och därmed goda möjligheter för vår region att tillvarata möjligheter av vår position. För att detta ska ske är det viktigt att Ostlänken börjar byggas och färdigställs så snart som möjligt, med centrala stationslägen för att all potential ska kunna bidra till att förverkliga strategin om såväl livsvillkor, arbetsmarknadens och näringslivets utveckling.

Ytterligare en dimension av ovan styrkeområden är att Ostlänken förlängs i ny stambana söderut mot Göteborg samt Malmö – och vidare mot Europa. Att arbeta gränslöst gäller inte bara norrut, utan även söderut såväl inom som utanför våra landsgränser. Möjligheten att binda samman och koppla upp vår region med resten av de södra landsdelarna och Europa måste tillvaratas, varför vi ser positivt på att Region Östergötland intar en tydlig position för ny stambana genom södra Sverige.

Sammantaget bör Regionen anamma sin roll med större tydlighet. Samordning kring ett fungerande transportsystem med ovan nämnda järnvägssatsning, E22 och viktiga riksvägar som prioriterat område. Vår region är ett starkt logistiskt fäste och växande handel tillsammans med ökande befolkning och resande kräver fler hållbara lösningar för mobilitet och transporter.

Ett tydligare samordningsansvar gällande utbildningsinsatser bör också tas liksom starkare positionering i samverkan mellan utbildning och näringsliv. Om mål ska uppnås måste man agera, vad kan en Regionorganisation göra och vad görs? Kan Region Östergötland vara föregångare i detta? Våga prioritera och välja, men även välja bort. En aktivitet eller plattform som fungerade för fem år sedan, kanske har spelat ut sin roll och behöver ersättas med något nytt om utveckling inte sker eller går för långsamt.

Uppfattningen om vår regions övriga styrkeområden delas av ÖHK, dock kan vi sakna en mening om Medtech och kopplingen till Universitetssjukhuset.

- **Fångar urvalet av prioriterade strategiska områden de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?**

Goda livsvillkor inkluderar delaktighet i samhället, valmöjligheter utifrån förutsättningar och – framför allt – god hälsa, kopplat till jämlik, tillgänglig och högspecialiserad vård samt social hållbarhet. Under detta område finns även fungerande arbetsmarknad och utbildningsmöjligheter. Det är ett omfattande område och vad gäller målen är de möjligen mer att betrakta som visioner och skulle vinna på att vara lite skarpare och tydligare, enligt ovan.

Det vi kan reflektera över är varför *Attraktiva livsmiljöer* fick ett eget strategiskt område, när det kan tyckas som att dessa kan/bör ingå i *Goda livsvillkor*. Utan attraktiva livsmiljöer blir livsvillkoren mindre goda. Därtill är dessa kopplade till en fungerande arbetsmarknad, med goda möjligheter att med välfungerande infrastruktur och mobilitetslösningar för att ta sig däremellan.

ÖHK delar analysen under *Förnyelseförmåga och konkurrenskraft* att samverkan mellan näringslivet, Linköpings universitet och innovationsstödsystemet kan utvecklas ytterligare. Liksom vikten av att satsningar på forskning och utveckling möts upp av satsningar för att kommersialisera och skapa nytta. Det driver entreprenörskap och attraherar investeringar – *och skapar mervärde för fler människor och regionen i stort*. ÖHK delar även uppfattningen att entreprenörskap, liksom närings- och arbetslivet i stort, behöver få mer plats i utbildningssystemet.

Vi skulle dock gärna se att man tydligare lyfter fram främjandet av den regionala attraktiviteten och lyskraften, genom att synliggöra och marknadsföra regionens unika kvaliteter gentemot såväl talang som investeringar och nyetableringar.

Här kan Regionen, i samarbete med andra aktörer som Handelskammaren, ta fler initiativ och samverka över såväl institutionella som geografiska gränser. För att öka vår regions konkurrenskraft måste vi synas utanför våra egna mentala och fysiska gränsdragningar.

Dra nytta av vårt läge. Arbetsmarknad, bostadsmarknad, möjligheter att resa och leva.

- **Hur ser ÖHK på de föreslagna principerna för hållbarhet, den rumsliga inriktningen och folkhälsa som utgångspunkter för strategin och hur kan de bidra till genomförandet av strategin?**

ÖHK är inte övertygad om att principerna bidrar till att underlätta förståelsen för och genomförandet av strategin. Vår utgångspunkt är att hållbarhet bör genomsyra hela strategin och absolut vara vägledande. Detta återspeglas i Agenda 2030 där mål kopplat till ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet finns representerade. Som Regionen själva beskriver, är folkhälsa en del av den sociala hållbarheten och fångas därmed redan inom principen hållbarhet, men som Region kan vi förstå viljan att särskilt lyfta hälsoperspektivet, vilket vi inte har någon synpunkt på. Möjligen att ordet *folkhälsa* snarare för tankarna till institutionalisering/myndighetsutövning än ett gott och hälsosamt liv.

Beträffande principen *Rumslighet* anser ÖHK att ordvalet är olyckligt, då det är svårbegripligt och därmed stör möjligheten att snabbt förstå och ta sig till strategin. Att föredra vore en princip som inte behöver förklaras i en ordlista, som till exempel *Funktionellt och uppkopplat*. Vi skulle också gärna se att man ännu tydligare lyfter fram *Nytänkande och mod*, som viktiga utgångspunkter för genomförandet, för att verkligen påvisa en förväntan om att våga trampa ny mark, prova sig fram och tänja på nutidens gränser.

De prioriterade strategiska områdena bör dock vara de viktigaste att lyfta fram, varför principerna bör vara mindre dominerande i utformningen.

- **Samarbete mellan aktörer är nödvändigt för ett framgångsrikt genomförande av strategin. Hur tycker ni strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?**

På det sättet som Sverige idag är uppbyggt med tre olika offentliga nivåer där stora delar av ansvaret för välfärd och myndighetsutövning finns på lokalt plan, är samverkan mellan dessa centralt. För att få ut det mesta av

skatteunderlaget och garantera de bästa förutsättningarna för människors liv, hälsa och utveckling, behöver instanserna jobba gränsöverskridande och tillvarata sina respektive styrkor där människor behöver dem.

I detta sammanhang vill ÖHK påminna om vikten av den privata sektorns roll samt att denna tillåts medverka. Näringslivet är avgörande för regionens utveckling, försörjning och existens. Regionens unika position, mellan stat och kommun, möjliggör tillvaratagande av möjligheter och tillgodose att aktörer, privata som offentliga, bidrar på bästa sätt. Företagens och civilsamhällets medverkan måste säkerställas.

ÖHK arbetar över gränserna med regional attraktionskraft och de bästa förutsättningarna för näringslivet, som främsta syfte. Vi är det regionala näringslivets röst och verkar för att vara en positiv med- och motpart till det offentliga. Samverkan mellan privat och offentlig sektor, och att erbjuda plattform för densamma, är en av Handelskammarens huvuduppgifter.

Vi efterfrågar en tydligare roll från Regionen, inte minst gällande den regionala attraktiviteten, lyskraften och konkurrenskraften. Samordning och möjliggörande för företag, organisationer och invånare att agera ambassadörer och marknadsföra vår region i enlighet med den väg som strategin utpekar. Här vill ÖHK vara en stark röst och en tydlig samverkanspart.

Östsvenska Handelskammaren välkomnar möjligheten att inkomma med synpunkter. Yttrandet har beretts av Maria Björk Hummelgren, näringspolitisk chef och Pia Carlgren, t f vd.

Pia Carlgren, t f vd
Östsvenska Handelskammaren